

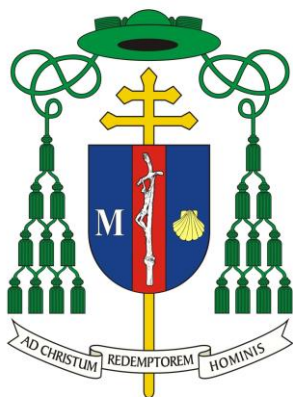
OKÓLNIK

KURII METROPOLITALNEJ
W CZĘSTOCHOWIE

Nr 5/1

wrzesień – październik 2019

**ZASADY
PREWENCJI I POSTĘPOWANIA
W PRACY WYCHOWAWCZEJ I DUSZPASTERSKIEJ
Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ
W ARCHIDIECEZJI CZĘSTOCHOWSKIEJ**

DEKRET
WPROWADZAJĄCY „ZASADY PREWENCJI I POSTĘPOWANIA W PRACY
WYCHOWAWCZEJ I DUSZPASTERSKIEJ Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ
W ARCHIDIECEZJI CZĘSTOCHOWSKIEJ”

Działając zgodnie z dyspozycjami *motu proprio* papieża Franciszka „Vos estis lux mundi” oraz „Wytycznych Konferencji Episkopatu Polski dotyczących dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia” (tekst przyjęty na mocy uchwały nr 13/366/2014 z dnia 8 października 2014 r., znowelizowany na mocy uchwały nr 5/376/2017 z dnia 6 czerwca 2017 r, zgodnie z postanowieniami podjętymi przez Konferencję Episkopatu Polski, na mocy kan. 34 § 1 KPK

zatwierdzam
„Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej
i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Archidiecezji
Częstochowskiej”

wypracowane i przedłożone do zatwierdzenia przez „Zespół Roboczy Przygotowujący Całościowy Program Prewencji w Archidiecezji Częstochowskiej”.

Postanowienia zawarte w tym dokumencie wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 r. i mają być odtąd z całą skrupulatnością zachowane.

(-) ✠ *Wacław DEPO*
ARCYBISKUP METROPOLITA
CZĘSTOCHOWSKI

(-) *Ks. Marian SZCZERBA*
KANCLERZ

Częstochowa, 28 sierpnia 2019 r.
L. dz. 1706a/5.1.1/2019

**ZASADY
PREWENCJI I POSTĘPOWANIA
W PRACY WYCHOWAWCZEJ I DUSZPASTERSKIEJ
Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ
W ARCHIDIECEZJI CZĘSTOCHOWSKIEJ**

*Część I
Zagadnienia wstępne*

I. Zaangażowanie Kościoła na rzecz kultury ochrony i przejrzystości

1. Troska o dzieci i młodzież jest niezbywalną częścią misji powierzonej Kościołowi, który jako wspólnota wiernych zabiega o zbawienie każdego człowieka i dobro wspólne społeczności, w której realizuje swoje posłannictwo. Powinien zatem być wrażliwy na to, co służy prawdziwemu dobru wszystkich ludzi i nie być obojętny na to, co mu zagraża, zwłaszcza w odniesieniu do małoletnich. Z tej racji podejmuje on działania promujące kulturę ochrony i przejrzystości, zmierzające do otoczenia ich troską i szacunkiem, by wzrastali w środowisku bezpiecznym, wolnym od wykorzystania, manipulacji, przemocy i nadużyć seksualnych. Służyć temu mają całościowe programy profilaktyki w zakresie ochrony dzieci i młodzieży, obejmujące różne sektory pracy z nimi w jednostkach kościelnych.

II. Cel i zakres dokumentu

2. Stosując się do wskazań Kongregacji Nauki Wiary¹ oraz Konferencji Episkopatu Polski², w tym także do lokalnych wytycznych biskupa miejsca³, zobowiązujących wszystkie dzieła prowadzone przez jednostki organizacyjne Kościoła, które podejmują pracę z małoletnimi i osobami bezradnymi, do opracowania i wdrożenia w życie procedur wpływających na tworzenie bezpiecznych środowisk formacji i edukacji chrześcijańskiej, opracowano *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Archidiecezji Częstochowskiej*. Są one wspólne dla wszystkich dzieł wychowawczych i duszpasterskich w Archidiecezji Częstochowskiej. Wytyczają dla nich główne linie, nie opisując jednak szczegółowych kwestii specyficznych dla nich, ale zmierzają do tego, by dane jednostki kościelne wypracowały i stosowały w nich normy ochrony małoletnich i bezradnych, dostosowane do ich specyfiki, zgodnie obowiązującymi w nich standardami z zachowaniem przepisów prawa kościelnego i państwowego.
3. Dokument ma na celu ochronę dzieci i młodzieży oraz osób bezradnych, w tym wyeliminowanie ryzyka nadużyć seksualnych w ścisłym tego słowa znaczeniu, ma pomóc uniknąć psychicznych i fizycznych przekroczeń granic intymności oraz przyczynić się do promocji ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy i wykorzystania również poza środowiskiem kościelnym. Jest

---

¹ *Okólnik do Konferencji Episkopatów w sprawie opracowania „Wytycznych” dotyczących sposobów postępowania w przypadku nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich* (3.05.2011); Franciszek, *Motu proprio Vos estis lux mundi* (7.05.2019).

² *Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce* (10-11.06.2014); *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia* (6.06.2017).

³ *Procedura postępowania w wypadku wykroczeń duchownych* (1.03.2013).

ukierunkowany na motywowanie do autorefleksji nad właściwymi sposobami zachowań w dziedzinie ochrony oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Przekazuje wskazówki, przykłady dobrych praktyk, procedur oraz konsekwencji prawnych zaniedbań bądź naruszeń przepisów prawa dotyczących ochrony małoletnich przed wszelką formą przemocy, w tym seksualnej.

III. Adresaci zasad prewencji i profilaktyki

4. Dokument jest przeznaczony dla wszystkich zaangażowanych w dzieła wychowawcze i duszpasterskie w Archidiecezji Częstochowskiej, a w szczególności jest adresowany do duchownych, wychowawców, nauczycieli, animatorów, wolontariuszy, praktykantów i stażystów oraz świeckich zatrudnionych na różnych stanowiskach i podejmujących określone zakresy odpowiedzialności.

Część II

Kodeks zachowań wobec małoletnich

I. Wskazania ogólne

5. Przyrodzona i niezbywalna godność każdego człowieka stanowi źródło wolności i jego praw, jest ona nienaruszalna a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem odpowiedzialnych za wychowanie dzieci i młodzieży.
6. Należy unikać takich zachowań, które będą odbierane jako brak szacunku i naruszenie godności oraz integralności cielesnej i duchowej.
7. Należy zachować zasadę równego traktowania małoletnich w atmosferze poszanowania ich praw, bez faworyzowania pojedynczych osób.
8. Sprawującym opiekę nad dziećmi i młodzieżą zakazuje się stosowania kar cielesnych.

9. Należy unikać zachowań, które miałyby znamiona przemocy psychicznej, a które byłyby odbierane przez małoletnich jako poniżanie, dokuczanie, wykluczenie, odrzucenie, dyskryminację czy pogardliwe traktowanie.
10. Należy zadbać, by tego typu zachowania nie były udziałem dzieci i młodzieży w odniesieniu do ich rówieśników.
11. Nie wolno przekraczać ogólnie przyjętych wzorców zachowań, podejmując działania, które byłyby nieakceptowane przez rodziców czy opiekunów prawnych małoletnich.

II. Wskazania szczegółowe

12. Nie należy przebywać z osobą małoletnią w pojedynkę w pomieszczeniach niedostępnych dla innych.
13. Jeżeli zachodzi konieczność indywidualnego spotkania z małoletnim, należy zadbać, by nie odbywało się ono w warunkach całkowitej izolacji. Winno być ono przeprowadzone za wiedzą rodziców (opiekunów prawnych), przy jednoczesnym poinformowaniu o danym fakcie właściwych przełożonych. Przy ustalaniu pory spotkań i ich częstotliwości należy kierować się roztropnością i dobrem małoletniego.
14. W sytuacji, gdy spotkanie indywidualne związane jest ze spowiedzią, i to poza kościołem (kan. 964 § 3 KPK), należy zadbać, by sakrament był godnie sprawowany w okolicznościach gwarantujących tajemnicę spowiedzi oraz dopilnować zachowanie zapisów niniejszego dokumentu.
15. Składanie wizyt w miejscu zamieszkania małoletnich powinno mieć charakter wyjątkowy, winno być determinowane uzasadnioną potrzebą i odbywać się w obecności rodziców (opiekunów prawnych).
16. Wyjazdy turystyczno-wypoczynkowe z dziećmi i młodzieżą przed ukończeniem osiemnastego roku życia powinny być starannie planowane, zgodnie z wymogami prawa, i uzgadniane z właściwym przełożonym, uwzględniając wymogi związane z odpowiednią liczbą wykwalifikowanych

opiekunów weryfikowanych w Krajowym Rejestrze Karnym czy Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, i za pisemną zgodą rodziców (opiekunów prawnych).

17. Należy unikać przewozu małoletnich prywatnym samochodem, zwłaszcza w pojedynkę. Jedynie w wyjątkowych przypadkach i za wyraźną pisemną zgodą rodziców (opiekunów prawnych) ich transport może być przeprowadzony, mając jednak na względzie wszelkie obostrzenia prawne w tym zakresie.
18. Nie można częstować małoletnich papierosami, alkoholem czy też środkami odurzającymi (narkotyki, dopalacze), ani pozwalać na ich zażywanie przez dzieci i młodzież.
19. Podejmując rozmowy na temat płciowości należy robić to z największą delikatnością. Trzeba wystrzegać się wszelkich żartów o podtekście seksualnym oraz komplementowania odnoszącego się do wyglądu i rozwoju fizycznego, co mogłoby być dwuznacznie odebrane.
20. W sytuacji organizowania gier i zabaw dla dzieci i młodzieży należy strzec się wszelkiego przekroczenia granic intymności fizycznej i emocjonalnej.
21. Dzieciom i młodzieży przysługuje prawo do prywatności, szczególnie w miejscach noclegowych, natryskach, przebieralniach, łazienkach czy toaletach. W tego typu sytuacjach nie wolno wykonywać żadnych zdjęć ani nagrań i należy zadbać, by nie czynili tego również sami wychowankowie.
22. Fotografowanie małoletnich i upublicznianie ich zdjęć powinno odbywać się wyłącznie za przyzwoleniem rodziców i zgodnie z aktualnymi wymogami realizowanej polityki ochrony danych osobowych.
23. Sypialnie małoletnich oraz toalety i prysznice w miejscach zbiorowego przebywania winny być wydzielone dla obu płci z zagwarantowaniem w nich bezpieczeństwa, by nie dochodziło w tych miejscach do przemocy rówieśniczej.
24. Osoba dorosła nie powinna spać w pokoju z dziećmi lub młodzieżą. W sytuacjach losowych, wymagających pozostania

- opiekuna w sypialni małoletnich, należy o tym fakcie powiadomić przełożonego (dyrektor ośrodka, kierownik wycieczki).
25. W zakresie higieny osobistej małoletni nie powinni być wyręczani (mycie się, przebieranie itp.), o ile są w stanie wykonać ją samodzielnie, chyba, że jest to konieczne ze względu na wiek albo niepełnosprawność. W takiej sytuacji czynności te powinny być przeprowadzone za zgodą rodziców (opiekunów prawnych).
  26. Wychowawcy powinni cechować się właściwym taktem w ubiorze bez epatowania nagością w obecności małoletnich.
  27. Parafie, które umożliwiają dzieciom i młodzieży korzystanie z Internetu powinny podjąć działania zabezpieczające przed dostępem do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i bezpieczeństwa poprzez zainstalowanie zabezpieczającego oprogramowania.
  28. Małoletni powinni być pouczeni o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu, a ich aktywność w tym zakresie winna być monitorowana przez osobę dorosłą.
  29. Komunikacja elektroniczna i telefoniczna z dziećmi i młodzieżą powinna występować wyłącznie w celach koniecznych, związanych z zaangażowaniem duszpasterskim, najlepiej przy użyciu oficjalnego adresu mailowego lub profilu albo służbowego lub ogólnodostępnego telefonu.

Część III

Procedury postępowania w sytuacji ujawnienia wykorzystania

- I. Zasady rozmowy z osobą zgłaszającą wykorzystanie seksualne lub inne nadużycie.**
30. W przypadku otrzymania informacji o tym, iż wobec małoletniego przekroczono granice intymności należy podjąć czynności zmierzające do powstrzymania krzywdy i zapewnienia mu bezpieczeństwa.

31. Wiadomość o doznanej przez małoletniego krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł, nigdy nie powinna być jednak bagatelizowana i lekceważona.
32. Słuchając małoletniego należy zachować spokój i traktować jego relację poważnie, przeznaczając na to tyle czasu ile on potrzebuje, uściślając fakty bez stosowania sugestii i posługując się jego terminologią.
33. Należy zadbać o atmosferę zaufania i akceptacji, skupienia i neutralności, bez ekspresji wyrażającej uczucia, przeżycia czy myśli.
34. Należy utwierdzić pokrzywdzonego, że postąpił właściwie szukając pomocy i ujawniając nadużycie.
35. W czasie rozmowy ze zgłaszającym należy poinformować go, że zostaną podjęte odpowiednie kroki, by mu pomóc.
36. Należy wskazać mu, gdzie może szukać dalszej pomocy i zaproponować towarzyszenie w drodze do właściwej osoby.
37. Nie wolno wyrażać oceniających komentarzy, fetować wyroków, stawiać hipotez czy parafrazować słów pokrzywdzonego.
38. Nie wolno tworzyć fałszywych obietnic związanych z trzymaniem sprawy w tajemnicy.
39. Ujawnione przez zgłaszającego treści nie mogą być udostępnione osobie postronnej, a zwłaszcza tej, która została oskarżona.
40. Należy uświadomić małoletniego, że swoimi informacjami musi się podzielić z innymi i że o całym zajściu zostaną powiadomione kompetentne osoby. Nie one jednak będą podejmowały decyzje czy nadużycie faktycznie miało miejsce, lecz odpowiednie organy i instytucje do których sprawa zostanie skierowana.
41. Należy sporządzić notatkę z przeprowadzonej rozmowy i ją podpisać. Jeśli to możliwe, powinien to uczynić również zgłaszający. Powinna ona zawierać opis zdarzenia oraz dane personalne ofiary i sprawcy, a także personalia sporządzającego notatkę służbową.

42. Należy niezwłocznie poinformować o zaistniałej sytuacji właściwego przełożonego.

II. Procedura interwencji

43. Wszystkie osoby, o których mowa w punkcie 4, które otrzymały zgłoszenie o podejrzeniu, zarzutach lub fakcie przemocy bądź nadużycia wobec małoletniego, odpowiadają za podjęcie odpowiednich działań zgodnie z niniejszą procedurą.

44. Treścią zawiadomienia nie mogą być w żadnym wypadku wiadomości uzyskane w ramach spowiedzi czy kierownictwa duchowego. W takim przypadku należy podjąć próbę nakłonienia penitenta, aby poza forum wewnętrznym ujawnił zaistniałe fakty.

45. W sytuacji otrzymania sygnału o przemocy lub nadużyciu wobec małoletniego, właściwym przełożonym, którego należy poinformować o zaistniałym zdarzeniu jest: proboszcz – w parafii; dyrektor – w szkole; prezes – w stowarzyszeniu; kierownik wypoczynku – w czasie wyjazdu organizowanego w ramach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz analogicznie każdy przełożony danej jednostki organizacyjnej w diecezji. Jeśli podejrzenie dotyczy wymienionych osób, zgłoszenie należy przekazać organowi nadrzędnemu. Wskazane wyżej osoby, zawsze są zobligowane przekazać zgłoszenie niezwłocznie do biskupa miejsca, który podejmie w tej materii odpowiednie kroki.

46. Zgłoszenie można kierować również do delegata biskupa częstochowskiego do spraw ochrony dzieci i młodzieży, którego dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej Kurii Metropolitalnej.

47. Notatka służbowa, o której mowa w punkcie 41, powinna być przekazana właściwemu przełożonemu.

48. Małoletni zgłaszający, występujący w charakterze ofiary, powinien być otoczony pomocą psychologiczną i duchową, zgodnie

z przyjętymi zasadami zawartymi w *Wytycznych dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia w Aneksie nr 1*. Jeśli wyrazi wolę skorzystania z niej należy go skierować do diecezjalnego duszpasterza do pomocy duchowej ofiarom i ich rodzinom, którego dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej Kurii Metropolitalnej.

49. Osobę tę należy poinstruować o obowiązku złożenia zawiadomienia do organów ścigania, o ile zgłoszenie dotyczy czynu zabronionego w rozumieniu artykułu 197 § 3 i 4, 198 i 200 Kodeksu Karnego, co powinna poświadczyć na piśmie. Należy ją również poinformować, że władza kościelna dokona takiego zawiadomienia jeśli tego jeszcze nie uczyniła albo nie zamierza tego uczynić, postępując zgodnie z procedurą postępowania zawartą w *Wytycznych w Aneksie nr 2*.
50. Niezależnie od podjętych działań, o których mowa powyżej, jeśli nadużycie zostało dokonane przez duchownego, biskup diecezjalny podejmuje stosowne działania zlecając odpowiedniemu kapłanowi lub komisji podjęcie wstępnego dochodzenia kanonicznego, zgodnie z zapisami dokumentu *Wytyczne*.
51. Do czasu wyjaśnienia zarzutów duchowny nie może być dopuszczony do pracy z dziećmi i młodzieżą ani nie może zostać przeniesiony do posługi w innej diecezji. W przypadku osoby świeckiej, wykonującej czynności w określonym dziele w diecezji, na podstawie umowy o pracę albo innej umowy, należy ją niezwłocznie odsunąć od pełnienia obowiązków służbowych.
52. W myśl *Wytycznych* oskarżony duchowny aż do momentu udowodnienia mu winy korzysta z domniemania niewinności. W żadnym wypadku nie może być pozbawiony prawa do obrony. Należy mu również ułatwić uzyskanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz skierować go do kuratora dla duchownych, którego dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej Kurii Metropolitalnej. Gdyby podejrzenia nie

zostały potwierdzone, powinno się uczynić wszystko, aby zostało przywrócone jego dobre imię, które ucierpiało na skutek bezpodstawnego oskarżenia.

53. Cała przedstawiona powyżej procedura powinna być interpretowana zgodnie z wykładnią prawa kanonicznego oraz polskim prawem karnym z jednoczesnym uwzględnieniem wskazań zawartych w dokumencie Konferencji Episkopatu Polski - *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia.*

Część IV ***Postanowienia końcowe***

54. Mając na względzie dobro dzieci i młodzieży *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Archidiecezji Częstochowskiej* wspierają pozytywne doświadczenia wychowawcze i procesy sprzyjające integralnemu rozwojowi wychowanków.
55. Nie powinny one w żadnym zakresie być tak interpretowane, by wpływać na ograniczenie dotychczasowych form działalności wychowawczej i duszpasterskiej. Ich zadaniem jest uczynienie tych praktyk bardziej transparentnymi, a przez to bezpiecznymi zarówno dla dzieci i młodzieży, jaki i dla wszystkich osób zaangażowanych w dzieła wychowawcze i duszpasterskie Archidiecezji Częstochowskiej.
56. *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Archidiecezji Częstochowskiej* winny być wdrożone w życie i stanowić punkt odniesienia w posłudze wychowawczej i duszpasterskiej z małoletnimi. Za ich wdrożenie odpowiada biskup miejsca, który decyduje o procedurze wprowadzania powyższych zasad.
57. Wszyscy duchowni Archidiecezji Częstochowskiej oraz pozostałe osoby wymienione w punkcie 4, zobowiązani są do

zapoznania się z danym dokumentem i respektowania jego zapisów, co powinno być poświadczone na piśmie w formie deklaracji (Załącznik 2). Tego typu deklaracja będąca zobowiązaniem przestrzegania powyższych zasad prewencji, winna być złożona w aktach osobowych i przechowywana w Kurii Metropolitalnej.

58. Rektorzy niższego i wyższego seminarium Archidiecezji Częstochowskiej są odpowiedzialni, wraz z moderatorami, za zapoznanie alumnów z niniejszym dokumentem, jak również *Wytycznymi*, zwłaszcza z *Zasadami formacji i profilaktyki* ujętymi w *Aneksie nr 3*, i odebranie od nich deklaracji, o której mowa w punkcie 57, i zdeponowanie jej w aktach osobowych każdego alumna.
59. Opisanie powyżej zasady prewencji i postępowania z małoletnimi będą okresowo weryfikowane i nowelizowane.
60. Dokument *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Archidiecezji Częstochowskiej* wejdzie w życie na mocy dekretu biskupa miejsca wprowadzającego jego normy.

(-) ✠ **Wacław DEPO**
ARCYBISKUP METROPOLITA
CZĘSTOCHOWSKI

(-) **Ks. Marian SZCZERBA**
KANCLERZ

Częstochowa, 29 sierpnia 2019 r.
L. dz. 1706b/5.1.1/2019

ZAŁĄCZNIK 1

ŹRÓDŁA:

a) kościelne

1. *Kodeks Prawa Kanonicznego*, Poznań 2008.
2. Jana Pawła II, *Motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* (30.04.2001), „Acta Apostolicae Sedis” 93 (2001), nr 11, s. 737-739.
3. Franciszek, *Motu proprio Vos estis lux mundi* (7.05.2019), w: <https://www.vaticannews.va/pl/papiez/news/2019-05/motu-proprio-papieza-franciszka-vos-estis-lux-mundi.html>.
4. Kongregacja Nauki Wiary, „*Normae de gravioribus delictis*”: *Normy «motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* (21.05.2010), „L'Osservatore Romano” (wydanie polskie), 2010, nr 10, s. 57-59.
5. Kongregacja Nauki Wiary, *Modyfikacje wprowadzone do tekstu «Normae de gravioribus delictis»* (15.07.2010), „L'Osservatore Romano” (wydanie polskie), 2010, nr 10, s. 33-36.
6. Kongregacja Nauki Wiary, *Okólnik do Konferencji Episkopatów w sprawie opracowania „Wytycznych” dotyczących sposobów postępowania w przypadku nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich* (3.05.2011), w: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20110503_abuso-minori_pl.html.
7. Konferencja Episkopatu Polski, *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia* (7-8.10.2014), w: *Seksualne wykorzystanie małoletnich w Kościele. Problem – Odpowiedź Kościoła – Doświadczenie Polskie*, red. A. Żak, E. Kusz, Kraków 2018, s. 255-276.
8. Konferencja Episkopatu Polski, *Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce* (10-11.06.2014), w: *Seksualne wykorzystanie małoletnich w Kościele. Problem – Odpowiedź Kościoła – Doświadczenie Polskie*, red. A. Żak, E. Kusz, Kraków 2018, s. 277-283.
9. Arcybiskup Metropolita Częstochowski, *Procedura postępowania w wypadku wykroczeń duchownych* (1.03.2013).

<https://archic zest.pl/zaw/zalaczniki/1512383275/1512405941.pdf>.

b) państwowe

1. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks Karny* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1600).
2. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks Postępowania Karnego* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1987, 2399).
3. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000, 1669).
4. *Ustawa dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (Dz. U. 2018 r., poz. 405).
5. *Rozporządzenie MEN z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży* (Dz. U. z 2016 r., poz. 452).

LITERATURA:

1. *Zasady i normy ochrony małoletnich oraz osób nieporadnych przed przemocą „Kodeks bezpieczeństwa”, Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, prowincja krakowska, Kraków 2017.*
2. *Zasady postępowania duchownych Ordynariatu Polowego wobec dzieci i młodzieży, Warszawa 2019.*
3. *Centrum Ochrony Dziecka, System prewencji (materiały szkoleniowe), Kraków [2018].*
4. *K. Feniks-Gaberle, R. Kałucka, Ujawnienie przez dziecko wykorzystania seksualnego pracownikowi oświaty, Warszawa 2018.*

ZAŁĄCZNIK 2

DEKLARACJA

respektowania zasad prewencji i postępowania
w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą
w Archidiecezji Częstochowskiej

Ja, ... oświadczam, że odbyłem/am szkolenie na temat prewencji i profilaktyki w zakresie ochrony dzieci i młodzieży w Archidiecezji Częstochowskiej. Zostałem/am zapoznany/a z dokumentem „Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Archidiecezji Częstochowskiej” i deklaruję przestrzegać wszelkich norm w nich zawartych, wytycznych i procedur postępowania w pracy z małoletnimi. Mam świadomość, że ten dokument ma na celu promocję ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy i wykorzystania, w tym seksualnego, i jest ukierunkowany na motywowanie do autorefleksji nad właściwymi sposobami zachowań w dziedzinie ochrony i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz przekazanie wskazówek, przykładów dobrych praktyk, procedur oraz konsekwencji prawnych zaniedbań bądź naruszeń przepisów prawa w tym zakresie. Rozumiem, że naruszenie norm oraz sposobów postępowania zawartych w powyższym dokumencie traktowane będzie jako ciężkie naruszenie moich podstawowych obowiązków z wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
(miejsowość i data)

.....
(podpis składającego deklarację)

***

(-) ✕ **Andrzej PRZYBYLSKI**
WIKARIUSZ GENERALNY

Częstochowa, 5 września 2019 r.,
L. dz. 1800/19/2019

WYŁĄCZNIE DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO
ARCHIDIECEZJA CZĘSTOCHOWSKA
Kuria Metropolitalna w Częstochowie
Aleja Najświętszej Maryi Panny 54, 42-217 Częstochowa
tel. 34/ 324 10 44; kuria@archiczesz.pl, www.archiczesz.pl